

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

nám. Curieových 7, 116 40 Praha 1

tel.: ++420 2 21005566

fax: ++420 2 21005554

mail: dolejsi@prf.cuni.cz

UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS

FACULTAS IURIDICA

CATHEDRA IURIS EUROPAEI

**Oponentský posudek doktorské disertační práce
JUDr. Jiřího Feichtingera**

Ústava pro Evropu

Rozhodnutím děkana Právnické fakulty Univerzity Karlovy ze dne 18. května 2011 jsem byl jmenován oponentem doktorské disertační práce JUDr. Jiřího Feichtingera „Ústava pro Evropu“. Jde o verzi přepracovanou po neúspěšné obhajobě. K posouzení mně byla předložena práce o celkovém rozsahu 145 stran, z čehož vlastní text práce tvoří 139 stran, 6 stran tvoří obsah, seznamy literatury a ostatní technické součásti.

1. Pokud jde o **téma disertační práce**, nelze než zopakovat konstatování z mého posudku ze dne 13. srpna 2009 pro účely původního řízení, totiž že bylo zvoleno naprosto nevhodně a je s podivem, že mohlo být v této podobě schváleno. Vytyčit si za úkol pojednat o Ústavě pro Evropu znamená odhodlání vytvořit vědecké dílo o několika svazcích a nikoliv spis o něco více než stu stranách. I přesto, že disertační práce má být pouze prvním stupněm vědecké práce, je třeba se vyvarovat zadání, která nutně svádějí k povrchnosti, protože vzhledem k rozsahu matérie je nelze v sevřeném prostoru spolehlivě propracovat. S nevhodností zadání mohl ovšem disertant při přepracování práce za účelem reprobace sotva co dělat. O to těžší byla pro něj výzva vyrovnat se s kritikou oponentů, vyslovenou v původním řízení. Na druhé straně byla k němu milosrdná historie, která dokument Ústava pro Evropu poslala nenávratně do archivu dějin evropské integrace. Tím se nepochybně zúžily další kontext a návaznost dokumentu, například k judikatuře nebo k sekundárnímu právu. Z hlediska mé námitky z dřívějšího posudku, že autor měl usilovat spíše o jakousi literární metaforu ke zodpovězení otázek po podstatně státnosti, resp. ústavnosti Evropské unie lze konstatovat, že disertant se skutečně po této obtížné stezce vydal a že dosáhl pozoruhodných závěrů. Nemohu sice říci, že se všemi autorovými vývody do slova a do písmene souhlasím, ale na druhé straně oceňuji intelektuální odvahu k často i ne příliš konvenčním závěrům.

2. **Volba vědeckých metod** je přiměřená tématu práce. Využití metody historické je sice místy poněkud přehnané, ale v celkovém výsledku nepůsobí příliš rušivě. Na rozdíl od neobhájené verze rozvinul autor celou řadu vlastních názorů, což vedlo mimo jiné k posílení metod analýzy, syntézy či komparace. Souhrnně lze říci, že disertant proporcionálně rozvíjí nosné vědecké metody a prokazuje schopnost jejich využití, a to i na výstupech ze systému právní propedeutiky směrem k politologii a k disciplínám souvisejícím. Prokazuje tak, že metody vědecké práce ovládá a že je umí správně aplikovat.

3. **Z obsahového hlediska** vykazuje práce, jak již naznačeno v úvodu tohoto posudku, řadu neotřelých závěrů. Za zajímavou považuji autorovu analýzu státnosti Evropské unie z pohledu Jellinekovy definice státnosti. Je potěšitelné, že se nespokojil s obecným konstatováním ústavních soudů některých členských států, že Evropská unie je jakýmsi nadstátním útvarem *sui generis*, nýbrž, že se ono „*sui generis*“ pokusil popsat a sám analyzovat. Domnívám se nicméně, že autorův závěr ve smyslu, že Evropská unie nesplňuje znaky státnosti pro nedostatek státního obyvatelstva je velmi odvážný. Doporučuji proto další diskusi na toto téma v průběhu ústní obhajoby. Hlavně by mě zajímal disertantův názor na teoretickou premisu, že Evropská unie nevykazuje úplně znaky státnosti kvůli přetrvávajícímu demokratickému deficitu tvorby práva. Kdyby byl ovšem demokratický deficit EU zcela zhojen, pak by již byla federativním státem a nikoliv současnou podobou nadstátu *sui generis*. Velmi vítám také autorův exkurs k společné měně euro, jako o jednom ze znaků státnosti. Celkové vyznění pasáže mně ovšem připadá poněkud publicistické. Při ústní obhajobě navrhuji, aby autor své názory odborně precizoval, zejména v otázce další reformy Paktu o stabilitě a růstu, případně unifikace rozpočtových politik.

4. **Z formálního hlediska** vykazuje práce náležitost rozsahu. Pokud jde o práci s odbornou literaturou, práce podává základní přehled naší i zahraniční literatury v dané oblasti, i když některé důležité práce autor opomněl. Předpokládám bych i lepší práci s judikaturou kupříkladu našeho Ústavního soudu. Lze také vytknout některé drobné terminologické nedostatky, například termín „Pakt stability“ namísto správného „Pakt o stabilitě a růstu“, nesprávný termín „Smlouva o založení Evropské unie“ apod.

5. Požadavek, kladený na disertační práce ve smyslu **konkrétních závěrů pro praxi a další vývoj disciplíny** z práce jednoznačně nevyplývá, proto navrhuji, aby ho autor v při ústní obhajobě upřesnil.

Z á v ě r

Předkládaná práce dle oponentova názoru splňuje vědecké, obsahové i formální požadavky, kladené na doktorské disertační práce.

Na základě shora uvedených skutečností

- I. Doporučuji, aby na základě předložené přepracované disertační práce „Ústava pro Evropu“ byla s výhradou úspěšné ústní obhajoby JUDr. Jiřímu Feichtingerovi udělena vědecká hodnost Ph.D.**

Prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc.

V Praze dne 20. července 2011